

HVORDAN TA VARE PÅ BOLIGEN DU BOR I ?

እትቅመጡ ቤት/ገዛ/ ብኸመይ ጌርካ ከምትሕዞን/ከምትኣልዮን።

ኩሎም ተኸረይቲ ገዛ ከምቲ ገዛ ክኣትዉዎ ከሎዉ ብጽሩይ ከምተቀበልዎ ልክዕ ክወጹ ከሎዉ ናይ ምጽራይ ግዴታ ኣሎዎም። ንብረት ገዛ ምብልሻዉ ወይ ክትቅይር ኮሎኻ ነቲ ገዛ እትዘይኣጽረኻ ወናኒ ገዛ ካሕሳ ክጠልብ ይኽእል ዩ።

ኣቀዲምካ ክትፈልጦ ዘሎካ እትቅመጡ ሰፈር ካብ ዓመት ናብ ዓመት ጽቡቕ ኣተሓሕዛ ክኸዉን ኣገዳሲ ዩ። እቲ ቀንዲ ኣገዳሲ ክትኸታተሎ ዘሎካ እንድሕሪ ኣብ ደገ ይኹን ኣብ ዉሽጢ ገዛ ለውጢ እንድሕሪ ረኺብካ ማለት ዝተባለሸዉ (ዝተሰብረ) መልእኽቲ ነቲ ዝመልከቶ ወናኒ ገዛ ወይ ንኮሙኒቲ ምምሕድዳር መልእኽቲ ክትህብ ኣሎካ። ሓደ ሓደ ገዛዉቲ ምስ ኣቅሑቱ ክካረ ከሎ ገሊኡ ብዘይ ኣቅሑ ይካረ ዩ። እንድሕሪ እቲ ገዛ ምስ ሙሉእ ኣቅሑቱ እንተተኸርካሩ እንድሕሪ ኣባልሸኻሩ ብሐላፍነት ትሕተት ሰለዚ ጽቡቕ ጌርካ ክትሕዞ(ክትኣልዮ)ኣሎካ። ናይቲ ገዛ ንብረት ዝኾነ ፤ ገዛ ክትቅይር ኮሎኻ ምሳኻ ሓዝካሩ ክትከይድ የብልካን። ገዛ ምስ ቀየርካ (ምስ ኣተኻየ)ነቲ ወናኒ ገዛ ፡ ኣቀዲምካ ክትልምጽ ድልየት እንተሃሊካ ወይ ስእሊ ኣብ መንደቕ ክትሰቅል እንተደሊኻ ወይ ኣርማድዮ(ከብሒ) ካብ ዘሎዎ ቦታ ክትቅይር እተደሊኻ ዝኣመሰሉ ኣቀዲምካ ፍቓድ ምሕታት ኣገዳሲ ዩ። ንነገራት ዝፍቓድ ዘይፍቓድን ምኻኑ ትጠራጠር እንተኾንካ ወይ ወይ ከምቲ ግብኡ ዘይዓይ እንተኾይኑ ከምኡዉን ብተወሳኺ እንድሕሪ እቲ መሳርሒ ኣጠቓቕምኡ ዘይትፈልጦ እንተኾንካ ወይ ብጌጋ ነቲ መሳርሒ ምጥቃም ክባላሸዉልካ(ክሰበርካ) ስለዝኽእል ኣቀዲምካ ክትሕተት ኣሎካ። ደጋጊምካ ምሕታት ይሓይሽ ካብ ሓንሳብ (ቅርብ) ምሕታት። እዚ ነቲ ዝተኸረካሩ ገዛ ብኸመይ ከምትሕዞ(ከምትኣልዮ) እዚ መበገሲ ኽኾነካ ይኽእል ዩ።

ኣብ ነርዌይ ከምትፈልጦ ኩነት ኣየር ጠባይ ንመብዛሕትኡ ብጣዕሚ ግጥሚ ዝጽውዕ ዩ። ከምኡዉን ብተወሳኺ እትቅመጡ ገዛ ዩ። በዚ ሰንኪ ረጥቢ(ራሕሲ) ኩነት ኣየር ብቀሊሉ ፉንጉስ / ምዕሳዉ(ኣመዲታ) (soop og mugg)ሰለዝልዓል፡ ንመንደቕ ፡ንመሳኽቲ መሰመራት ክበሰብሰ ይኽእል ዩ። (ስእሊ ተመልከት)። እዞም ፍንጉስ/መዕሳዉ(ኣመዲታ) ንጥዕና ዉን ተጋዳእቲ ሰለዝኾኑ ንኺይምስርቱ ክነወግዶም (ክንኣልዮም) ኣሎና። ከምኡዉን ብተወሳኺ ነቲ ገዛ ከቢድ ጉድኣት ምብልሻዉ(ምዕናዉ) ሳዕቤን ጠንቂ ከምጹ ከምዝኸሉን፤ ንምዕራዩ ብጣዕሚ ክቡር ኢዩ። ሰለዚ ኣብ ፈለማ እዚ ፉንጉስ ክብገስ(ክርኤ) ከምዕብልን(ክሰራጮ) ከሎ ናይ ዓይኒ ኣትከሮ ክትገብረሉ ኣሎካ። ኣብ ዉሽጥን ብደገን ክርኤ(ከመጽእ) ከምዝኽእልን ከምኡዉን እቲ ቀንዲ መበገሲ ራሕሲ(ረጥቢ) ኮይኑ ከም (ኩነታት ኣየር፣ ሙቕእ ንዑኡ ዝሰማማዕ(ቪታሚናት)ን ኩነታት ጊዜ ግዲኡ ክጻወት ይኽእል ዩ።)

ፍንጉስ (ምዕሳዉ) ንዘምጽእዎ ሓደጋ ጠንቂ ንምጉዳል(ንምቅናስ) ከምኡዉን ጽቡቕ ከባቢ ንክኾነልካ ነዞም ዝስዕቡ ክትግበሩ ኣለዎም።

. ንፋስ(ኣየር) ምእታዉ ኣገዳሲ ኢዩ። ነቲ ገዛ ንፋስ(ኣየር) ምእታዉ መብዛሕትኡ እቲ ራሕሲ ክወጽእ ይኽእል ኢዩ። ናይቲ ገዛ ንፋስ መውጽኢ ቨንቲል ኩሉ ጊዜ ክፋት ክኸዉን ኣሎዎ፡ ብሕልፊ ብጊዜ ክራማት። መብዛሕትኡም ራሕሲ ኣብ መደቀሲ ክፍሊ ዝርከብ ንምግዳል መስኮት ክፈቓም ይደቅሱ። እቲ ዝበለጸ ማዕጾ ቁሩብ ፈቐቕ ብምኽፋት ከም ምርጫ ክኸዉን ይኽእል ኢዩ።ኣብ መስኮት ናይ ዛዕዛዕታ ጸሊም ምልክት ምህላዉ ናይ ሕማቕ ንፋስ ምህላዉ(ከምዘይኣትዎ/ከምዘይዘዋወር) ዘርኢ ኮይኑ ብዘየገድስ ኣብ ዝኾነ ክፍሊ ክርኤ ይኽእል ኢዩ። ዘክር! ናይ መሕጸቢ ነብሲ(ባኛ) ክሸነ

ንፋስ(ቪፍተ) ከተእትወሉ አሎካ። ተጠንቀቅ(አስተወዕል) መብዛሕትኡ መሕጸቢ ነብሲ ባኞ ራሕሲ(ረጥቢ) ከገብር ይኸለል ኢዩ።

.ተሐጺቡ ንኸነቅጽ ዝተሰቅለ ከዳዉንቲ መብዛሕትኡ ጊዜ ራሕሲ (ረጥቢ) ከግበር(ከምጽእ) ይኸለል ኢዩ። ስለዚ እቲ ክፍሊ ናይ ንፋስ መወጽኢ ዘሎዎን ከምኡውን ዝተመጣጠነ ዋዒ (እንተሃልዎ) እንተኾነ ዝበለጸ ይኸውን ። እንድሕሪ ኩነት አየር ዝፍቀደልና እንተኾይኑ እቲ ዝበለጸ ኩዳን አብ ደገ ምንቃጽ(ምጽግሕ) ዝሓሸ ኢዩ።

.አብ ጊዜ ክራማት ኩሊ ጊዜ ቁሩብ መቐት(ዋዒ) አብ ዝዛና ክህልወና አሎዎ። ብሕልፊ አብ መሕጸቢ ነብሲ(ባኞ) እዚ አገዳሲ(ኢድላይ) ኢዩ። ብሕልፊ ንመገሻ ትኸይድ(ትገይሽ) እንተኾነካ፤ ናይ ማይን ሽንቲ መተሓላለፊ ሻምበቆ ፤ እንድሕሪ ወዑይ ማይ እንተዓጺኻዮ ብቀሊሉ ብዛሕሊ ብበረድ ስለ ዝዕጽ(ስለዝድስክል)(ፍርይሰ) ናይ ምብልሻዉ (ጉድአት)ጠንቂ ከምጽእ ይኸለል ኢዩ። ስለዚ ንምዕራዩ ብጣዕሚ ክቡር ክኸውን ከሎ ከምኡውን ናይ ማይ ሓዲጋ ጠንቂ(ጉድአት) ከምጽእ ይኸለል ኢዩ።

.ማእኸላይ ዝተመጣጠነ መቐት ምጥቃም አገዳሲ(ኢድላይ) ኢዩ። ፍልልያት ናይ ዋዒ(መቐት) ቁርን አብ መንደቕ ራሕሲ(ረጥቢ) ምልክት ከምጽእ ይኸለል ኢዩ። አብ ጊዜ ላይቲ ወይ ደገ ክትወጽእ ኮሎኻ መሞቁ ናይ ዝ ከተጥፍኦ የብልካን ግን እተዘይወሐደ አትሒትካ ቀንሰሉ። አብ ዝ ብጣዕሚ ካብ ግብኡ ንላዕሊ መቐት(ዋዒ) ክህሉ የብሉን እተዘይወሐደ አብ ዝ እትህልወሉ ከባቢ 22 ሰንቲግሬድ እንተኾነ ዝበለጸ ኢዩ። አብ ግዜ ድቃሰ ወይ አብ ደገ እትወጽሉ እዋን(ጊዜ) 19 ዲግሪ እንተኾነ ኢድላይ(ዝሓሸ) ኢዩ።

.ብሕልፊ አብ አረጊት ዝ ትቅመጥ እንተኾይንካ ሕማቕ መከላኸሊ ናይ መቐት ስለዘለዎ ዓራት ወይ ካልኣት ዓቢይቲ አቅሑ ናብ መንደቕ ከተጸገዎም የብልካን።(ብሕልፊ ብጎኒ ካልእ ክፍሊ ዝርከብ እንተሃልዩ ከተወግዶ(ከተጽግዎ) የብልካን) እቲ ዝበለጸ አብ መንጎ መንደቕን እቲ አቅሑን ናይ ዝ ፍልልይ ቦታ እንተገብርካሉ ዝሓሸ ኮይኑ ነቲ መንደቕ ብቀሊሉ አየር ከእቱን ከምኡውን ረጥቢ ክእከብ ኣይኸለልን ኢዩ።

.ኹሉጊዜ ብምሕጻብ ብጽሬት ሓዞ - አብ ፈለማ ጊዜ ርስሐት ፉንጉስ ምልክት ከርኢ ከሎ ብምሕጻብ ክለግስ ይኸለል ኢዩ። (ብጨርቂ (ፊበር)ወዑይ ማይ ብምጥልቃይ(ብምርሓስ) ክጽርይ(ክለግስ) ይኸለል ኢዩ። ዘክር! ከትሓጽቦ ኮሎኻ ቁሩብ ማይ ተጠቀም። ከምኡውን መሕጸቢ ጨርቂ ርሓስ ክኸውን አሎዎ ምእንታን ናይ ማይ ሓዲጋ(ጉድአት) ንኸየምጽእ። ዘክር ከምኡውን ንፋስ መወጽኢ ናይ መስርሒ መግቢ (ኮምፍይር) ከምኡውን አብ ካልኣት ቦታታት ዝተበተነ(ዝተሰራጨወ) ቅብአት እንተሃልዩዉን ምእንታን ባርዕ ሓዊ ከየምጽእ ከተጽርዮ አሎካ። እንተዘይወሐደ ሓዲ ጊዜ ንኹሉ ወሽጢ ዝ ጽቡቕ ጌርካ ከተጽርዮ አሎካ ከምኡውን አርማድዮ(ከብሒ)፡መዝሒሊ መግቢ(ረፍረጀር)፡ መስርሒ መግቢ(ኮምፍይር) ን ነብሲ መሕጸቢ(ባኞ) ዝአመሰሉ ኢዮም።

እንድሕሪ ገሽካ ወይ አቅሑ እንተአዚዝካ አብ ነርዌይ ዘይርከቡ (ወጻኢ) ሓዲገኛ ሓሳኹ ወይ ናታቶም እንቃቅሑ ፤ አብ ካልኣት ሃገራት ስለ ዝርከቡ ከም (ንኣብነት ዱዱዕ ዝአመሰሉ) አብ ወሽጢ ባልጃ /ምስ አቅሑ ሓቢርም ንክይመጹ(ክይጸዓኑ) ኢድላይ ኢታኣላልያ ክትገብርሎም አሎካ። ከምዚ ዝአመሰሉ ከዲጋንፈካ ነቲ ባልጃ/አቅሑ እንተዘይወሐደ 24 ሰዓት አብ ውሽጢ መዝሒሊ በረድ ንኸተቀምጦ ነተሓሳስብ ምኽንያቱ እቲ ሓሰኻ ወይ እንቃቅሑ ከምዝመቱ ንምርግጋጽ ኢዩ። ንኸምዚ ዝአመሰሉ ኢጋጣሚ ብዝሒ ሓሰኹ አብ ነርዌይ ዘይርከቡ አብ ዝኻ ምስ ዝጸንሑ ነዚአም ንምጥፋእ(ንምልጋስ) ንዝግበር ወጻኢ ገንዘብ ናይቲ ተኻርይ ዝ ሓላፍነት ይኸውን። እቲ ቀንዲ

እዚአቶም ዝኣመሰሉ ከትረከብ ኮሎኻ ምእንታን ከይሰራጨዉ ቀልጢፍካ መልእኽቲ ምሃብ ኣገዳሲ ዩ።

ብዘተረፈ ኣብ ዉሽጢ ዝሃ ሽጋራ ምትካኽ ኣይፈቀድን ኢዩ። ምኽንያቱ ጨንኡ ንምልጋስ ብጣዕሚ ኣጸጋሚ ከኸዉን ከሎ ንባርዕ ሓዊ ጠንቂ ሓደጋ ኢዩ። ሓፈሻዊ ኣብዚ ከተሰተዉዕለሉ ዘሎካ ንባርዕ ሓዊ ጠንቂ ዝኾኑ፤ ከም መዉዓይ ናይ ዝ ወይ ካልኣት ንመሞቂ ንጥቀመሎም መሳርሒ ዝኣመሰሉ ዝኾነ ነገር ኣብ ጥቅኡ ክነጽግዕ ዮብልካን (ከም መጋረጃ ጥቃ መዉዓይ ከተቅርብን ከትሰቅል ወይ ክዳን ከትሰጥሕ(ከተንቅጽ) ምፍታን ዮብልካን)።

ናይ ባርዕ ሓዊ መጠንቀቅታ ከምዝሰርሕ እንተዘይወሐደ ሓደጊዜ ረእዮ(ፈትሾ)። ተኻራይ ናይ ባርዕ ሓዊ መጠንቀቅታ ን ከምኡዉን መጥፍኢ ሓዊ መሳርሒ ኣብ ዝሕ ዉሽጢ ክገበር(ክህልዉ) ናቱ ሓላፍነት ኢዩ። ንብረት ናይቲ ዝሃ ዝኾኑ ከም ኣቅሑ ዝሃ ብዘይ ናይ በዓል ዝሃ ፍቃድ ከትግሕፎ ዮብልካን። ናይ ኪራይ ዝሃ ወርሓዊ ክፍሊት ኣብቲ ዝተሞህበካ ጊዜ ደረት ከትክፍሎ ኣሎካ። እንድሕሪ ግዴታካ ዘይፈጸምካ(ዘይገብረካ) እቲ በዓል ዝሃ(ኣካራይ) ነቲ ዉዕል ከፍርሶ ይኸእል ዩ ወይ ካሕሳ ክሓትት(ክጠልብ) ይኸእል ዩ።ግን ፈለማ መጠንቀቅታ ይወሃበካ ኢዩ። እቲ በዓል ዝሃ ንናይ ዝሃ ዉዕል ከፍርሶ እንተደልዩ ናይ ግድን ምኽንያት ኣየድልዮን ኢዩ።

እንድሕሪ ዝሃ ዉዕል ከተገድፎ ደሊኻ(ከተፍርሶ) እንተኾንካ፡ ኣቀዲምካ ንክትገድፎ ከሎኻ ዝተወዓዓልካዮ ናይ ግዜ ዉዕል (ኦፕሲገልሰ ቲድ) ተባሂሉ ዝጽዋዕ ከትዝከር ኣሎካ። መብዛሕትኡ ጊዜ ዝወሃበካ 3 ወርሒ ኢዩ። እዚ ማለት ኣካርይ ሓዲሽ ተኻራይ ንምድላይ ከምኡዉን ኣታዊ ክራይ ዝሃ ክይሰእን ወይ ንስኻ ሓዲሽ ዝሃ ንምድላይ ዝወሃበካ ጊዜ ኢዩ። ከምትወጽእ(ከምትቅይር) መልእኽቲ ምስ ሃብካዮ ቀድሚ ምቅያርካ ናይ 3 ወርሒ ኪራይ፤ ቅድሚ ኮንታራት(ዉዕል) ምዉዳቂ ከትክፍሎ ኣሎካ።(ንኣብነት እንድሕሪ 1.ሰነ(ወርሒ 6) ከወጽእ(ክገድፎ) እንተልካዮ ብዘይገድሰ ናይ ቀጻሊ ዝመጽእ 3 ወርሒ (ወርሒ 7(ሓምሳ):ወርሒ8(ነሐስ) ወርሒ9(መስከረም)ናይ ኪራይ ዝሃ ትኸፈል ኣሎካ። ካብዚ ንነጀው ኣብ መንጎ ተኻርይ ን ኣካራይ ዉዕል ፈሪሱ ማለት ኢዩ። ቅድሚ ምዉጻእካ ነቲ ዝሃ ጽቡቕ ጌርካ ከተጽርዮ ኣሎካ ከም ኣርማድዮ(ከብሒ)፡ መሰርሒ መግቢ(ዉሽጥን ደገን)፤ መዝሐሊ መግቢ ረፍረጀር፤ መሕጽቢ ነብሲ ባኞ ዝኣመሰሉ ኢዮም።

ዝሃ (ቤት) ጽቡቕ ኣየር ንፋስ ምእታው ንክልቲኡ ንጥዕናን ከምኡዉን ንክትፈትዎን ኣገዳሲ ኢዩ። እንድሕሪ እቲ ዝሃ ራሕሲ(ረጥቢ) ወይ ብዙሕ ናይ ሽጋራ ትኪ ወይ ደሮና ምስ ዝህልዎ ንጥዕናን ከምኡዉን ነቲ ዝሃ ዉን ኣይጽቡቅን ኢዩ። እንድሕሪ ብዛዕባ ዝሃ ዝመልከት እንድሕሪ ዘይርግጸኛ ዝኾነ ሰምዒት እንተሃሊካ እቲ ኣገዳሲ ኢድላይነት ንብሎ ንሓዝ ኬድካ ተራኽቦም ካብኣቶም ዘሎዉ ሰባት ክሕጉዙኻ ይኸእሉ ኢዮም።